

BELGISCHE SENAAT**SENAT DE BELGIQUE****ZITTING 1986-1987****SESSION DE 1986-1987**

12 MAART 1987

12 MARS 1987

Voorstel van wet houdende wijziging van artikel 72 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, zoals gewijzigd bij het koninklijk besluit van 22 december 1986 tot invoering van een stelsel van derdeleeftijds- of pensioensparen

(Ingediend door de heer Cooreman c.s.)

Proposition de loi modifiant l'article 72 du Code des impôts sur les revenus, tel que modifié par l'arrêté royal du 22 décembre 1986 instaurant un régime d'épargne du troisième âge ou d'épargne-pension

(Déposée par M. Cooreman et consorts)

TOELICHTING**DEVELOPPEMENTS**

Dit wetsvoorstel strekt ertoe een vergetelheid te herstellen in het koninklijk besluit van 22 december 1986 tot invoering van een stelsel van derdeleeftijds- of pensioensparen.

Artikel 5 van dit koninklijk besluit voert in het W.I.B. een artikel 72 in, waarvan § 4, vijfde lid, 1°, de verplichting oplegt om voor ten minste 30 pct. van de bedragen, bestemd voor het pensioensparen (d.w.z. maximum 20 000 frank) te beleggen in aandelen van vennootschappen naar Belgisch recht.

In de praktijk is het voor de titularis van een individuele rekening haast niet mogelijk om aan deze verplichting te voldoen. Aangezien de eenheidskoers van Belgische aandelen uitgedrukt wordt in duizenden franken, is zijn keuze beperkt tot enkele waarden, waarvan de koers de grens benadert die vastgesteld is voor de belegging in Belgische aandelen. Sommige waarden, waarvan de koers hoger is dan 20 000 frank (bijvoorbeeld, de aandelen van de Nationale Bank), zijn zelfs automatisch uitgesloten van het toepassingsgebied van het individueel sparen.

Het is duidelijk in het belang van de houders van een individuele rekening om, voor het gedeelte dat zij wensen te beleggen in Belgische aandelen, een beroep te doen op de formule van de medeëigendom.

La présente proposition de loi vise à combler une lacune de l'arrêté royal du 22 décembre 1986 instaurant un régime d'épargne du troisième âge ou d'épargne-pension.

L'article 5 de cet arrêté royal introduit dans le C.I.R. un article 72, dont le § 4, alinéa cinq, 1°, prévoit l'obligation d'investir au moins 30 p.c. des sommes affectées à l'épargne-pension (c'est-à-dire au maximum 20 000 francs) en actions de sociétés de droit belge.

Dans la pratique, le titulaire d'un compte individuel n'a guère la possibilité de remplir cette obligation. Comme le cours unitaire des actions belges s'exprime en milliers de francs, son choix est limité à quelques valeurs, dont le cours est proche de la limite fixée pour l'investissement en actions belges. Certaines valeurs dont le cours est supérieur à 20 000 francs (par exemple, les titres de la Banque Nationale) sont même exclues d'office du champ d'application de l'épargne individuelle.

Il y a donc un intérêt évident, pour les titulaires d'un compte individuel, à recourir à la formule de la copropriété, pour ce qu'ils souhaitent investir en actions belges.

Deze oplossing is evenwel onverenigbaar met de tekst van het nieuw artikel 72, § 4, vijfde lid, 5°, dat de belegging verbiedt van méér dan 10 pct. van de kapitalen, bestemd voor pensioensparen « in buitenlandse, op een Belgische beurs genoteerde roerende waarden of in delen van Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen die erkend zijn door de Bankcommissie ».

De beperking van 10 pct. met betrekking tot beleggingen in buitenlandse roerende waarden is logisch en beantwoordt aan de wens van de wetgever.

Daarentegen heeft de uitbreiding van deze beperking tot delen van erkende Belgische gemeenschappelijke fondsen geen zin, tenzij met betrekking tot fondsen die beleggen in buitenlandse roerende waarden.

Overeenkomstig artikel 1 van de wet van 27 maart 1957, is een gemeenschappelijk beleggingsfonds louter een onverdeelde, zonder enige rechtspersoonlijkheid.

Juridisch zijn de delen van gemeenschappelijke fondsen delen van medeëigendom in het vermogen van het fonds.

De aard ervan hangt dus af van de aard van het vermogen van het fonds.

Zo zijn delen van een fonds, dat slechts Belgische aandelen zou bezitten, juridisch gezien Belgische aandelen.

Er bestaat dus een tegenspraak tussen de verplichting om minimum 30 pct. te beleggen in Belgische aandelen en het verbod méér dan 10 pct. te beleggen in delen van gemeenschappelijke fondsen, die de juridische aard zouden hebben van delen van medeëigendom in Belgische aandelen.

Deze tegenstelling heeft evenwel alleen betrekking op de delen van medeëigendom in het vermogen van fondsen, erkend door de Bankcommissie.

In de huidige stand van de wetgeving is het dus toegelaten vrij het geheel of een deel van zijn pensioensparen te beleggen door het verwerven van een portefeuille, verspreid over Belgische aandelen onder de vorm van delen van medeëigendom in een onverdeelde massa, die niet erkend is door de Bankcommissie.

We zien geen enkele reden waarom dezelfde mogelijkheid zou moeten geweigerd worden wanneer de onverdeelde massa waarvan sprake, erkend is door de Bankcommissie en aan het toezicht ervan onderworpen is.

Deze toestand is des te meer te betreuren daar hij een rem vormt op de ontwikkeling van de individuele rekeningen.

De individuele vrijheid bestaat er boven alles in om de aard en de verdeling van zijn investeringen te kiezen.

Door het aan de spaarder toe te laten om vrij het deel te kiezen dat hij zal beleggen in goed gespreide Belgische aandelen, stelt men tegelijkertijd de eerbied voor de individuele vrijheid evenals het bevorderen van beleggingen in Belgische aandelen veilig.

Cette solution est toutefois incompatible avec le texte du nouvel article 72, § 4, alinéa cinq, 5°, qui interdit d'investir plus de 10 p.c. des capitaux affectés à l'épargne-pension « en valeurs mobilières étrangères cotées à une bourse belge ou en parts de fonds communs de placement belges agréés par la Commission Bancaire ».

La limitation de 10 p.c. pour les investissements en valeurs mobilières étrangères est logique et conforme à la volonté du législateur.

En revanche, l'extension de cette limitation aux parts de fonds communs belges agréés n'a de sens qu'à l'égard des fonds qui investissent en valeurs mobilières étrangères.

Conformément à l'article 1er de la loi du 27 mars 1957, un fonds commun de placement est une simple indivision dénuée de la personnalité juridique.

Juridiquement, les parts de fonds communs sont des parts de copropriété dans les avoirs du fonds.

Leur nature dépend de la nature des avoirs du fonds.

Ainsi, les parts d'un fonds qui ne posséderait que des actions belges sont juridiquement des actions belges.

Il y a donc une contradiction entre l'obligation d'investir au moins 30 pct. en actions belges et l'interdiction d'investir plus de 10 p.c. en parts de fonds communs, dont la nature juridique serait celle de parts de copropriété en actions belges.

Cette contradiction ne concerne toutefois que les parts de copropriété faisant partie des avoirs des fonds agréés par la Commission Bancaire.

Dans l'état actuel de la législation, il est donc permis d'investir librement tout ou partie de son épargne-pension en acquérant un portefeuille diversifié d'actions belges ayant la forme de parts de copropriété dans une masse indivise non agréée par la Commission Bancaire.

Il n'y a aucune raison perceptible pour qu'on doive refuser cette possibilité, lorsque la masse indivise en question est agréée par la Commission Bancaire et soumise à son contrôle.

Cette situation est d'autant plus regrettable qu'elle freine le développement des comptes individuels.

La liberté individuelle, c'est avant tout celle de choisir la nature et la répartition de ses investissements.

En permettant à l'épargnant de choisir librement la part qu'il investira en actions belges bien diversifiées, on assure à la fois le respect de la liberté individuelle et la promotion des investissements en actions belges.

Derhalve is het aangewezen, om elke twijfel ter zake weg te nemen, het eerste deel van paragraaf 4 van het artikel 72 van het W.I.B. te vervangen door de volgende tekst :

« 1° voor ten minste 30 pct., hetzij in aandelen of delen die een fractie van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen van vennootschappen naar Belgisch recht, hetzij in delen van Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen, in de mate dat deze delen werkelijk aandelen vertegenwoordigen van het maatschappelijk kapitaal van vennootschappen naar Belgisch recht. »

en het 5° van dezelfde paragraaf door :

« 5° voor ten hoogste 10 pct. in buitenlandse, op een Belgische beurs genoteerde roerende waarden of in delen van Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen, in de mate dat deze delen werkelijk buitenlandse roerende waarden vertegenwoordigen. »

Op die manier zal het mogelijk zijn 30 pct. of méér Belgische aandelen te verwerven door te beleggen in een fonds, erkend door de Bankcommissie, en waarvan het maatschappelijk doel er, bijvoorbeeld, zou in bestaan om minstens 90 pct. van zijn vermogen in Belgische aandelen te beleggen, waarbij het saldo bestemd wordt voor voorlopige beleggingen in Belgische franken. In dit geval zal het volstaan minimum 33,1/3 pct. te beleggen in dat fonds om te voldoen aan het minimum van 30 pct. in Belgische aandelen.

Daarentegen zal het verboden zijn bijvoorbeeld méér dan 20 pct. van zijn pensioensparen te beleggen in delen van een fonds, waarvan het vermogen voor 50 pct. samengesteld is uit buitenlandse roerende waarden.

Gezien de erkende gemeenschappelijke beleggingsfondsen onderworpen zijn aan het toezicht van de Bankcommissie en daar zij fiscaal verplicht zijn de onderlinge verdeling van hun inkomsten te vermelden, bestaat er geen enkele reden om te vrezen dat deze formule aanleiding zou geven tot misbruik.

Dit is ter zake des te meer het geval daar de belastingplichtige de bewijslast heeft dat de investeringsnormen, opgelegd door het artikel 72, § 4, van het W.I.B., werkelijk werden nageleefd.

E. COOREMAN.

**

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1

Het 1° van artikel 72, § 4, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, zoals ingevoegd bij artikel 5 van het koninklijk besluit van 22 december 1986 tot invoering van een stelsel van derdeleefijds- of pensioensparen, wordt vervangen als volgt :

« 1° voor ten minste 30 pct., hetzij in aandelen of delen die een fractie van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoor-

C'est pourquoi, il convient de lever toute équivoque en cette matière en remplaçant le 1° du paragraphe 4 de l'article 72 du C.I.R. par le texte suivant :

« 1° à concurrence de 30 p.c. au moins, soit en actions ou parts représentatives d'une fraction du capital social de sociétés de droit belge, soit en parts de fonds communs de placement belges, dans la mesure où ces parts représentent effectivement des actions représentatives du capital social de sociétés de droit belge. »

et le 5° du même paragraphe par :

« 5° à concurrence de 10 pct. au plus, en valeurs mobilières étrangères cotées à une bourse belge ou en parts de fonds communs de placement belges, dans la mesure où ces parts représentent effectivement des valeurs mobilières étrangères. »

De cette façon, il sera possible d'acquérir 30 p.c. ou davantage d'actions belges en investissant dans un fonds agréé par la Commission Bancaire, dont l'objet statutaire serait, par exemple, d'investir au moins 90 p.c. de ses avoirs en actions belges, le solde étant affecté à des placements d'attente en francs belges. Dans cette éventualité, il suffira d'investir au moins 33,1/3 p.c. dans ce fonds pour satisfaire à la condition des 30 p.c. au moins en actions belges.

En revanche, il sera interdit d'investir par exemple plus de 20 p.c. de son épargne-pension en parts d'un fonds dont les avoirs se composent à concurrence de 50 p.c. de valeurs mobilières étrangères.

Comme les fonds communs de placement agréés sont soumis au contrôle de la Commission Bancaire et qu'ils sont tenus fiscalement de communiquer la ventilation de leurs revenus, il n'y a aucune raison de craindre que cette formule donne lieu à des abus.

C'est d'autant plus vrai, qu'en l'espèce c'est au contribuable qu'il appartient de prouver que les normes d'investissement imposées par l'article 72, § 4, du C.I.R. ont été effectivement respectées.

**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er

Le 1° de l'article 72, § 4, du Code des impôts sur les revenus, tel qu'il a été inséré par l'article 5 de l'arrêté royal du 22 décembre 1986 instaurant un régime d'épargne du troisième âge ou d'épargne-pension, est remplacé par le texte suivant :

« 1° à concurrence de 30 p.c. au moins, soit en actions ou parts représentatives d'une fraction du capital social de so-

digen van vennootschappen naar Belgisch recht, hetzij in delen van Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen, in de mate dat deze delen werkelijk aandelen vertegenwoordigen van het maatschappelijk kapitaal van vennootschappen naar Belgisch recht. »

ART. 2

Het 5° van hetzelfde artikel 72, § 4, wordt vervangen als volgt :

« 5° voor ten hoogste 10 pct. in buitenlandse, op een Belgische beurs genoteerde roerende waarden of in delen van Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen, in de mate dat deze delen werkelijk buitenlandse roerende waarden vertegenwoordigen. »

ART. 3

Deze wet is van toepassing vanaf het aanslagjaar 1987.

E. COOREMAN.

M. BUYSE.

J. DESMARETS.

J. CHABERT.

ciétés de droit belge, soit en parts de fonds communs de placement belges, dans la mesure où ces parts représentent effectivement des actions représentatives du capital social de sociétés de droit belge. »

ART. 2

Le 5° du même article 72, § 4, est remplacé par le texte suivant :

« 5° à concurrence de 10 p.c. au plus, en valeurs mobilières étrangères cotées à une bourse belge ou en parts de fonds communs de placement belges, dans la mesure où ces parts représentent effectivement des valeurs mobilières étrangères. »

ART. 3

La présente loi entre en vigueur à partir de l'exercice d'imposition 1987.